

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 6-го Июля. — 1847 — Wilno. PIĄTEK, 6-go Czerwca.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 1-го Июля.

Высочайшими Грамотами, 21-го Апрѣля, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами орденовъ: Св. Владимира 2-й степени, Старшій Совѣтникъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Тайный Совѣтникъ Баронъ фонъ деръ-Остенъ-Сакенъ; Св. Анны 1-й степени: Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ при Соединенныхъ Американскихъ Штатахъ, Тайный Совѣтникъ Бодиско, и Управляющій Правленіемъ Низоваго Округа Корабельныхъ Лесовъ, Генералъ-Маіоръ Дурасовъ, и Св. Станислава 1-й степени, Инспекторъ Военныхъ Госпиталей, Генералъ-Маіоръ Волинъ.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 24-го Мая, Презусъ Комиссіи Военнаго Суда, при Виленскомъ Орденансъ-Гаузѣ, состоящій по Арміи Полковникъ Черторижскій 2-й; уволенъ отъ службы за болѣзнію Генералъ-Маіоромъ, съ мундиромъ и пенсіономъ полного облада, опредѣленнаго Уставомъ 6 го Декабря 1827 года.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 20-го Мая, Инспекторъ Гродненской Гимназіи, Коллежскій Совѣтникъ Игнатовичъ, назначенъ Директоромъ Училища Олонецкой Губерціи,

Въ Высочайшемъ Имennomъ Указѣ, данномъ на имя Г. Министра Финансовъ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, 25 го Апрѣля 1847 года, изображено:

„Для покрытія части расходовъ, предстоящихъ въ 1847 году по-устройству С. Петербурго-Московской желѣзной дороги, разрѣшенъ Указомъ, даннымъ Правительствующему Сенату въ 21-й день Января сего года, выпускъ двухъ разрядовъ (серій) VIII и IX, билетовъ Государственнаго Казначейства, въ три миліона рублей серебромъ каждый, и предназначены въ запасъ еще два разряда, X и XI, на случай дальнѣйшей въ томъ надобности.

„Нынѣ признавъ нужнымъ разрѣшить на тотъ же предметъ выпускъ изъ сихъ двухъ разрядовъ билетовъ Государственнаго Казначейства одного, а именно X, съ назначеніемъ срока теченія процентовъ по оному съ 1-го Июля 1847 года, повѣляю вамъ учинить по сему предмету надлежащія распоряженія, и довести о томъ Правительствующему Сенату для опубликованія.

— Государь Императоръ, по Положенію Комитета Г. Министровъ, 8-го минувшаго Апрѣля состоявше-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 1-go Czerwca.

Przez Najwyższe Dyplomata, 21-go Kwietnia, Najłaskawiej mianowani zostali Kawalerami Orderów: Św. Włodzimierza 2-jej klasy, Starszy Radzca Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Radzca Tajny Baron von der Osten-Sacken; — Św. Anny 1-jej klasy: Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny przy Stanach-Zjednoczonych Amerykańskich, Radzca Tajny Bodisko, i Kierujący Zarządem Okręgu Niższej Wołgi Lasów, dostarczających budulec dla marynarki, Jenerał-Major Durasow, oraz Św. Stanisława 1-jej klasy, Inspektor Szpitalów Wojennych, Jenerał-Major Wochin.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, 24-go Maja, Prezes Komissji Wojennego Sądu przy Wileńskim Ordynans Hauzie, liczący się w Armii Półkownik Czertoryżski 2-gi, z powodu choroby uwolniony ze służby w stopniu Jenerał-Majora, z mундиром i pensją całej gaży, podług ustawy 6 Grudnia 1827 roku.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 20-go Maja, Inspektor Gymnazjum Grodzieńskiego, Radzca Kollegialny Ilnatowicz, mianowany Dyrektorem Szkół gubernii Ołoneckiej.

W Najwyższym Imiennym Ukazie, danym P. Ministrowi Skarbu, za własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości podpisem, 25-go Kwietnia 1847 roku, wyrażono:

„Dla pokrycia części wydatków, przewidywanych na rok 1847 z powodu budującej się St. Petersburgsko-Moskiewskiej drogi żelaznej, dozwolone zostało przez Ukaz dany Rządzącemu Senatowi 21-go Stycznia tego roku, puszczenie w obieg dwóch serji VIII i IX biletów Podskarbstwa Państwa, na trzy miliony rubli srebrem każda, i przygotowano w zapas jeszcze dwie serje X i XI, na przypadek dalszej w tej mierze potrzeby.

„Teraz uznawszy za rzecz potrzebną dozwolic w tymże celu puscic w obieg z tych dwóch serji biletów Podskarbstwa Państwa jedną, a mianowicie X, z naznaczeniem od niej terminu procentów od d. 1-go Czerwca 1847 roku, rozkazuję wam wydać w tej mierze stosowne rozporządzenie, i zawiadomic o tém Rządzący Senat dla powszechnego ogłoszenia.

— Jego Cesarska Mość, w skutku uchwały Komitetu PP. Ministrów, z d. 8 Kwietnia, Najwyżej rozkazac raczył:

муся, Высочайше повелѣть соизволилъ: дозволить учредить въ С. Петербургѣ, подъ покровительствомъ Его Высочества Принца Ольденбургскаго, Лечебное Заведеніе для чиновниковъ и вообще лицъ средняго состоянія, въ видѣ опыта на пять лѣтъ съ тѣмъ, чтобы исчисленныя на первоначальное устройство заведенія сего и на ежегодное содержаніе оного деньги, отпустить заимобразно изъ суммъ С. Петербургскаго Приказа Общественнаго Призрѣнія, за установленныя проценты, съ возвратомъ суммы, по мѣрѣ поступленія доходовъ отъ заведенія.

— Государь Императоръ, для отвращенія несчастныхъ случаевъ отъ пожара, Высочайше повелѣть соизволилъ: отнюдь не дозволить варки пици и куренія табаку какъ на баркахъ съ хлѣбомъ, такъ равно и близъ оныхъ и хлѣбныхъ пристаней.

Одесса, 13 Мая.

Къ жалобамъ на упорную засуху пшыншину весною по Херсонской Губерніи, присоединяются мало утѣшительныя извѣстія и изъ окрестныхъ Губерній: Бессарабій, Подольской и Кіевской, пользующихся обыкновенно климатомъ, болѣе благоприятнымъ для растительности; и тамъ весна запоздала и дожди, хотя и перенадали, но въ недостаточномъ количествѣ для обезпеченія урожая хлѣбовъ и особенно травъ; въ сѣвѣ, кажется, слѣдуетъ ожидать почти общаго недостатка въ нашемъ краѣ. Въ Крыму были дожди, хотя и поздно; въ Кавказской Области жалуются на чрезвычайное запозданіе весны, а за Кавказомъ на появленіе саранчи въ значительныхъ массахъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 28 Мая.

Вчера палата перовъ утвердила, 100 голосами противъ 13, проектъ закона, принятый палатою депутатовъ, на основаніи котораго французскій банкъ уполномоченъ выпускать ассигнаціи въ 200 фр. Заемъ палата перовъ приняла большинствомъ 103 противъ 7 голосовъ, проектъ закона, коимъ назначено до 208,274 фран., на улучшеніе устройства нѣкоторыхъ университетскихъ зданій.

— Бюджетная коммиссія, — пишуть въ *Journal des Débats*, — рѣшилась, во Вторникъ, сдѣлать важное постановленіе, на которое министръ публичныхъ работъ согласился только по необходимости. Она предлагаетъ слѣдующія измѣненія: 1) сумму въ 66 милліоновъ, назначенную для постройки желѣзныхъ дорогъ, уменьшить до 44,300,000 фр.; 2) 19 милліоновъ для гаваней и маяковъ, уменьшить до 17 милліоновъ; 3) 15 милліоновъ, требуемые для королевскихъ дорогъ, уменьшить до 2 милліоновъ; 4) 14 милліоновъ, требуемые для проведенія новыхъ каналовъ, уменьшить до 9 милліоновъ; 5) 15 милліоновъ, требуемые на очищеніе рѣкъ, уменьшить до 14 милліоновъ. Такимъ образомъ бюджетная коммиссія хочетъ сумму во 131 милліонъ фр., включенную въ бюджетъ на 1848 годъ, уменьшить до 86-ти милліоновъ франковъ. Равно и по бюджету чрезвычайныхъ работъ по военному министерству, требующему 22,380,000 фр., коммиссія желаетъ уменьшить расходы до 10 милліоновъ фр. Наконецъ требуемые для работъ по флоту 6,500,000 фр., — желаетъ уменьшить до 1,500,000 франковъ.

— На Тулонскомъ рейдѣ господствуетъ величайшая дѣятельность. Капитанъ корабля „Телемакъ“, вышедшаго 16-го числа изъ Мальты, замѣтилъ также большое движеніе и въ тамошнемъ англійскомъ флотѣ.

— Снова одинъ изъ версальскихъ нотаріусовъ бѣжалъ съ 2-мя милліонами фр. Такія происшествія случаются все чаще и чаще. Зная, какъ важны во Франціи должности нотаріусовъ, можно изъ сего заключить, что это — признаки скорого паденія общества.

29 Мая.

Во вчерашнемъ засѣданіи палаты депутатовъ, при разсмотрѣніи проекта Г. Ремилли, о налогѣ съ собакъ, оказалось равное число голосовъ, именно 129 въ пользу налога и столько же противъ оного; по сему, согласно принятому обыкновенію, проектъ сей, по случаю равенства мнѣній, былъ отринутъ.

— Морской министръ герцогъ Монтебелло прибылъ изъ Неаполя. Герцогъ Броли отказался отъ должности посланника въ Лондонѣ.

дозволить заведенія въ Петербургѣ, подъ opieką Jego Wysokości Xięcia Oldenburgskiego, Zakładu Lekarskiego dla urzędników i w ogólności osób średniego stanu w sposobie próby na lat pięć, z warunkiem, iżby obliczone, na pierwiastkowe urządzenie tegoż Zakładu i na coroczne jego utrzymanie, fundusze, były wydane w pożyczce z summy Petersburskiej Opieki Pow szecznej, na przepisany procent, ze zwrotem tej kwoty, w miarę wpływu dochodów z Zakładu.

— Jego Cesarska Mość, dla zapobieżenia nieszczęśliwym przypadkom z pożarów, Najlaskawiej rozkazać raczył: nie dozwalać zgola gotowania jedzenia i palenia tytoniu tak na statkach ze zbożem, jako też i w bliskości tych statków lub przystani zbożowych.

— Одесса, 13 мая.

Do powszechnych uzaleń na ciągłą posuchę terazniejszej wiosny w gubernii Chersońskiej, łączą się jeszcze nie nader pomysłne doniesienia z okolicznych gubernii: Bessarabskiej, Podolskiej i Kijowskiej, w których klimat zwykle bardziej sprzyja urodzajom; równie i tam wiosna była opóźniona, i chociaż deszcze padały niekiedy, nie w takiej wszakże ilości, ażeby mogły rokować pomyślny zbiór zboża, a szczególnie siana, którego brak, jak się zdaje, będzie dość dotkliwym w naszej stronie. W Krymie deszcze padały, chociaż wprawdzie za późno; w obwodzie Kaukazkim uzalają się na nadzwyczajne opóźnienie wiosny, a za Kaukazem na ukazanie się szarańczy w znacznych massach.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Франція.

Парижъ, 28 мая.

Wczoraj Izba Parów uchwaliła projekt do prawa, przyjęty przez Izbę Deputowanych, mocą którego, bank francuzki upoważniony został do wydawania biletów na 200 fr. Projekt ten uzyskał większość 100 głosów przeciw 13. Następnie przyjęła Izba pomieniona, większością 105 głosów przeciw 7, projekt do prawa, przeznaczający 208,274 fr. na ulepszenie niektórych budowli uniwersyteckich.

— Kommissya budżetowa — pisze *Journal des Débats* — powzięła na swém wtorkowem posiedzeniu ważne postanowienie, do którego Minister robót publicznych tylko poniewolnie się przychylił. Proponuje ona następującą redukcję: 1) 44,300,000 fr. z żądanej na budowę drogi żelaznej summy 66 milionów; 2) 17 milionów z żądanych 19 milionów na porty i latarnie morskie; 3) 2 miliony z żądanych 15 milionów na drogi królewskie; 4) 9 milionów z żądanych 14 milionów na budowę nowych kanałów; 5) 14 milionów z 15 milionów żądanych na ulepszenie rzek. Kommissya budżetowa chce przeto summę 131 milionów franków, zamieszczoną w budżecie na r. 1848, zredukować do 86 milionów. I w budżecie nadzwyczajnych robót w ministerstwie wojny, wynoszącym 22,380,000 fr., Kommissya żąda również zmniejszenia o 10 milionów franków. Nakoniec żądane na roboty w marynarce 6,500,000 fr. pragnie zmniejszyć o 1,500,000 franków.

— W porcie Tułońskim panuje nadzwyczajna czynność. Kapitan okrętu *Telemak*, który dnia 16 t. m. opuścił Maltę, postrzegł także wielki ruch pomiędzy tamieczną flotą angielską.

— Znowu jeden notaryusz, z Wersalu, uciekł z 2 milionami franków. Takie wypadki coraz się częściej zdarzają. Wiedząc, jak ważnymi osobami są we Francyi notaryusze, można istotnie powiedzieć, że to są symptomata blizkiego rozprzężenia społeczeństwa.

Dnia 29 maja.

Na wczorajszym posiedzeniu Izby Deputowanych, projekt P. Remilly, w przedmiocie nałożenia podatku od psów, otrzymał zupełną równość głosów, to jest 129 za podatkiem, a 129 przeciw temuż; zatem, według przyjętego zwyczaju, przy równości zdań został odrzucony.

— Xiążę Montebello, Minister marynarki, przybył z Neapolu. Xiążę Broglie nie przyjął posady poselskiej w Londynie.

— Бывшій португальскій министр герцога Палмелла, возвращающійся изъ Лондона, куда ѣздилъ для совѣщаній съ лордомъ Пальмерстономъ, прибылъ въ Парижъ, и послѣ конференціи съ Г. Гизо, намѣренъ немедленно отправиться черезъ Мадридъ въ Лиссабонъ.

— Правительство заключило съ Королемъ Баварскимъ почтовую конвенцію, которая получена здѣсь изъ Мюнхена съ однимъ изъ чиновниковъ французскаго посольства.

— Въ Кабилии не обошлось безъ непріятельскихъ дѣйствій; нѣсколько племенъ не хотѣли принять условій маршала Бюжо, который вынужденъ былъ послать войска въ сію страну. Кабилы сначала сопротивлялись, но были отражены съ урономъ. Въ слѣдствіе того предводители племенъ покорились. Французы лишили въ этой стычкѣ 57 чел. убитыми и ранеными.

— Говорятъ, что множество Маронитовъ намѣренны переселиться въ Алжирію. Правительство хочетъ назначить для нихъ епископа ихъ вѣроисповѣданія, и только по дѣламъ гражданскимъ подчинить ихъ внутреннему управленію.

30 Мая.

Во вчерашнемъ засѣданіи, палата перовъ приняла, 112 голосами противу 22, проектъ закона о суммахъ на тайные расходы.

— Палата депутатовъ занималась разсмотрѣніемъ прошеній.

— Канцлеръ и коммисія суда перовъ поручили Г. Ренуару представить докладъ по дѣлу ген. Кюбьера. Коммисія отерочила свои засѣданія до представленія этого доклада, который не прежде двухъ недѣль будетъ готовъ.

— Эскадра герцога Жуэвильскаго подняла 25 Мая паруса; она состоитъ изъ 6 линійныхъ кораблей, 2 фрегатовъ, 3 паровыхъ фрегатовъ и 1 паровой корветты, на которыхъ находится 900 пушекъ. Эскадра намѣрена отплыть въ Жуанскій заливъ, въ Чивитавекцію, Неаполь и Алжиръ, и послѣ посѣщенія испанскихъ береговъ прибудеть обратно въ Тулонъ.

— Въ сегодняшнемъ Мониторѣ обнародована реляція маршала Бюжо о послѣднихъ стычкахъ съ Кабилами. Племя Беи-Аббесъ напало на французскій бивакъ, на правомъ берегу рѣки Сагаль. Кабилы открыли жаркій огонь и полагали, что совсѣмъ истребили Французовъ. На другой день маршалъ предпринялъ войскамъ произвести атаку: 17 Мая Французы штурмомъ овладѣли высотами, и при сильномъ сопротивленіи потеряли 57 человекъ, при чемъ сожжены три селенія, въ которыхъ были пороховые и оружейные заводы. Послѣ этой побѣды покорилась вся средія Кабилия, которую маршалъ раздѣлилъ на 24 племенъ, назначилъ въ оныхъ начальниковъ, и установилъ необходимую подать, поручивъ Кабиламъ охранять проходившіе транспорты. Великая Кабилия, отъ Бужии до Сетифа и Гамзы, покорилась Французамъ. Маршалъ возвратился въ Алжиръ, а экспедиціонныя войска остались для наблюденія за точнымъ исполненіемъ условій.

— Въ *Constitutionnel* получено извѣстіе изъ Танжера отъ 15 с. м., что значительная часть Рифы возстала противъ мароккескаго императора, и что Абд-эль-Кадеръ провозглашенъ Султаномъ. Правительственныя войска, отправленныя для поташенія мятежа, были разбиты. Абд-эль-Кадеръ получилъ значительное количество съѣстныхъ припасовъ и аммуниціи изъ Гибралтара.

А н г л і я .

Лондонъ, 27 Мая.

Въ N. 259-мъ, отъ 28-го Мая, въ *Journal de St.-Petersbourg* напечатано:

„Въ англійскихъ газетахъ сообщаются слѣдующія извѣстія о пребываніи Его Императорскаго Высочества Государя Великаго Князя Константина Николаевича въ Лондонѣ: „Великій Князь, прибывъ въ Лондонъ 10-го (22-го) Мая, въ 11½ часовъ утра, остановился въ *Mivart's Hotel*. Послѣ нѣкотораго отдохновенія, Его Императорское Высочество изволилъ прогуливаться пѣшкомъ и посѣтить мимоходомъ заведеніе ювелировъ Стора и Мортимера. Потомъ Высочій Путешественникъ ѣздилъ верхомъ въ Гейд-Паркъ и, послѣ обѣда, въ *Mivart's Hotel*, отправился въ театръ Итальянской оперы, въ ложу Ея Величества Королевы, находившейся въ Клермонтѣ. Вдовствующая Ко-

— Хіаже Palmella, były Minister portugalski, wracając z Londynu, gdzie miał długą naradę z Lordem Palmerstonem, przybył do Paryża, i po odbytej konferencji z P. Guizot uda się natychmiast przez Madryt do Lizbony.

— Rząd zawarł konwencją pocztową z Królem Bawarskim, którą przywiózł tu z Monachium jeden z urzędników poselstwa francuzkiego.

— W Kabylji przyszło do kroków nieprzyjacielskich. Kilka plemion nie chciało przyjąć warunków Marszałka Bugeaud, który przeto zmuszony został wysłać wojska do ich siedzib. Kabylowie stawili opór, ale ze stratą zostali odparci. W skutku tych potyczek, naczelnicy poddali się na łaski Francuzi utracili w tych utarczках 57 ludzi, tak w zabitych jako też i ciężko rannych.

— Mówią, że bardzo wielu Maronitów ma zamiar przesiedlić się do Algierji. Rząd chce dla nich ustanowić Biskupa ich wyznania, i tylko w sprawach cywilnych poddać ich administracji krajowej.

Дня 30 мая.

На вчерашнемъ посѣденіи Иза Паровъ, приняла 112 глосами противу 22 проектъ до права о фундушкахъ тайныхъ.

— Иза Депутованныхъ zajmowała się rozbioremъ prośb.

— Канцлеръ и коммисія sądu Паровъ zlecieli P. Rénouard ułożyć sprawozdanie w sprawie Jenerała Cubières. Kommissya odroczyła swoje posiedzenia aż do wysłuchania rzeczonyego aktu, który ledwie za dwa tygodnie wygotowany będzie.

— Eskadra Xięcia Joinville wyszła dnia 25 maja pod żagle. Składa się z 6 okrętów liniowych, 2 fregat, 3 parowych fregat i 1 parowej korwety, które mają razem 900 dział. Eskadra ma się udać do odnoży Juan, Civitavecchii, Neapolu i Algieru, a po zwiedzeniu brzegów hiszpańskich ma powrócić do Tulonu.

— Monitor ogłosił dziś raport Marszałka Bugeaud o ostatnich potyczkach z Kabylami. Pokolenie Beni-Abes uderzyło na bivak francuzki rozłożony na prawym brzegu rzeki Sahel; Kabylowie utrzymywali ciągły ogień i byli przekonani, że Francuzów zupełnie zniszczyli. Nazajutrz Marszałek dał rozkaz do natarcia: wojsko, 17 maja, zdobyło szturmem wzgórze, mimo silnego oporu, przyczem Francuzi stracili 57 ludzi; w walce tej spalono trzy wsie, w których znajdowały się fabryki prochu i broni. Po tej porażce poddała się cała środkowa Kabylia, którą Marszałek na 24 plemion podzielił, naczelników ustanowił, podatek lekki nałożył, i polecił Kabylom czuwanie nad przewozem transportów. Cała wielka Kabylia od Budzii do Setifi i Hamzy przeszła w posiadanie Francji. Marszałek wrócił do Algieru, a wojska użyte do wyprawy czuwają nad wykonaniem nałożonych warunków.

— *Constitutionnel* otrzymał wiadomość z Tangeru z dnia 15 b. m., że większa część Rifu powstała przeciw Cesarzowi Marokańskiemu, i że Abd-el-Kader został Sul-tanem ogłoszony. Wojska rządowe wysłane dla przytłumienia powstania zostały pobite. Abd-el-Kader otrzymał znaczne zapasy żywności i amunicji z Gibraltaru.

А н г л і я .

Лондонъ, 27 мая.

W 259-m N., pod duiem 28-m Maja, w *Journal de St. Petersbourg* umieszczono:

„W gazetach angielskich czytamy o następujących szczegółach pobytu w Londynie Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIEKIEGO XIĘCIA KONSTANTEGO NIKOŁAJEWICZA: „WIELKI XIĄŻE przybywszy do Londynu d. 10-go (22-go) maja, o pół do 12-jej z rana, stanął w *Mivart's Hotel*. Po krótkim wypoczynku, Jego CESARSKA WYSOKOŚĆ raczył udać się na przechadzkę, i mimo idąc odwiedził zakład jubilerów Stora i Mortimera. Potem dostojny podróżny jeździł kouno do Hyde-Park, i po obiedzie w Hotelu Mivarta, udał się do teatru włoskiej opery, gdzie zajął łożę Najjaśniejszej Królowej, która znajdowała się naówczas w Clermont. Królowa wdowa, zajmując przyległą łożę, oświadczyła chęć widzenia Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI,

ролева, занимая соседственную ложу, изъявила желаніе видѣть Его Императорское Высочество, и Великій Князь поспѣшилъ засвидѣтельствовать Свое уваженіе какъ вдовствующей Королевы, такъ и Герцогини Кентской, которая была вмѣстѣ съ нею. Назавтра, въ Воскресенье, въ день Сошествія Св. Духа, Его Высочество слушала литургію въ церкви посольства и по окончаніи Божественной службы поспѣшилъ вдовствующую графиню Пемброкъ. Оттуда Великій Князь отправился въ Зоологической Сады Парка Регента и потомъ удостоилъ своего присутствія обѣдъ у барона Бруннова. Въ Понедѣльникъ, 12-го (24-го) Мая, Его Высочество поспѣшилъ выставку картинъ въ Академіи Художествъ, въ Трафальгар-скверѣ, новый домъ Парламента, Вестминстерское Аббатство и Политехнической Институтъ, гдѣ находятся модели машинъ новаго изобрѣтенія. Тутъ, съ Высочаго Путешественника и офицеровъ Его свиты сняли портреты посредствомъ дагерротипа. Вечеромъ Его Высочество изволило быть во Французскомъ театрѣ, въ ложѣ Королевы. 13-го (25-го) Мая, Великій Князь ѣздилъ въ Гриничъ, гдѣ поспѣшилъ госпиталь, школу морскихъ кадетовъ и обсерваторію. Ея Величества Королева, возвратившись изъ Клермонта, принимала Его Императорское Высочество въ 5 часовъ вечера. По выходѣ изъ дворца, Высочій Путешественникъ отправился къ Марлборо-Гоузу, для посѣщенія вдовствующей Королевы, а оттуда къ Герцогини Кентской. Вечеромъ, Его Высочество былъ въ Италіанской оперѣ, и слушалъ Женни Линдъ. На другой день, Великій Князь принималъ посѣщенія Принца Альберта и Князя Лейнингенскаго, и потомъ былъ у Ихъ Высочества Герцога и Герцогини Кембриджскихъ, Герцогини Глостерской и Принцессы Софи. Въ 4½ часа по полудни, Его Императорское Высочество отправился, въ парадной формѣ, въ Энсли-Гоузу, къ Герцогу Веллингтону, а потомъ, переѣхавъ платье, поѣхалъ верхомъ въ Паркъ Регента, въ казармы 2-го гвардейскаго полка, котораго манежъ былъ превращенъ въ базаръ, устроенный знатыми англійскими дамами въ пользу бѣдныхъ Ирландцевъ. Великій Князь сдѣлалъ нѣсколько покупокъ у Маркизы Лондондерри, Леди Кларикардъ, Леди Эльсберн, Леди Джерси, Леди Моунтъ-Эджкомъ и Леди Комермиръ. Потомъ Его Высочество обѣдалъ въ Буккингамскомъ Дворцѣ, у Ея Величества Королевы. 15-го (27-го) Мая, Великій Князь, съ Принцемъ Альбертомъ, Герцогомъ и Принцемъ Георгіемъ Кембриджскими, Наслѣднымъ Великимъ Герцогомъ Саксен-Веймарскимъ и Герцогомъ Веллингтономъ, присутствовали на плацѣ конной гвардіи, при смотрѣ отряда изъ 900 чел. гвардейскихъ войскъ, произведенномъ въ честь дня рожденія Королевы. Послѣ національнаго гимна „*God save the Queen*“, военная музыка играла „*Боже, Царя храни!*“. Въ половинѣ втораго часа, Его Императорское Высочество, въ коню-гвардейскомъ мундирѣ, присутствовалъ при собраніи (*drawing-room*), бывшемъ при Дворѣ по случаю дня рожденія Королевы. Въ этотъ день Великій Князь обѣдалъ въ Буккингамскомъ Дворцѣ, и потомъ сопровождалъ Ея Величество въ оперный театръ, гдѣ, по окончаніи спектакля, Италіанская труппа проѣхала гимнъ „*God save the Queen*“, который все собраніе, состоявшее слѣшкомъ изъ 2,000 чел., слушало стоя.“

— Почти всѣ газеты сопровождаютъ извѣстіе о смерти О'Коннеля размышленіями о политической дѣятельности этого замѣчательнаго человека. *Times* и *Morning-Chronicle* говорятъ о немъ противоположными образомъ и представляютъ два полюса, между которыми обращаются сужденія газетъ объ О'Коннелѣ. Вотъ слова газеты *the Times*: „Внезапный конецъ популярнаго народнаго движенія (*agitation*) почти незамѣтно проходить въ массѣ событій. Никто не спрашиваетъ, что будетъ дѣлать Ирландія? Смерть О'Коннеля не имѣетъ никакого вліянія на будущность. Его не стало, и дѣло его погасло. Отъ чего же? Конечно, не человеческая рука произвела столь чудную перемѣну. О'Коннель не былъ подавленъ торжествомъ своихъ противниковъ, не былъ пораженъ интрижками побѣдоносной партіи. Насиліе не стѣснило его духа, гоненіе не истощило силъ его. Общественное мнѣніе не произнесло торжественнаго суда надъ нимъ. Онъ не былъ покинутъ массою своихъ приверженцевъ, не лишился благосклонности своей націи или церкви. Никакое событіе, никакая революція, никакая превратность вещей не можетъ служить причиною этой замѣчательной перемѣны. Единственная причина заключается въ слѣдующемъ: О'Коннель пережилъ свой кре-

въ skutek czego WIELKI XIĄŻE pośpieszył ze złożeniem swojej attencyi tak Królowej wdowie, jako też Xiężnie Kent, która się tam razem z nią znajdowała. Nazajutrz, w Niedzielę, w dzień Zesłania Ducha Świętego, Jego Wysokość był na Mszy świętej w kaplicy Poselstwa, a po skończonym nabożeństwie odwiedził on dowiała Hrabinę Pembrock. Ztamąd WIELKI XIĄŻE udał się wprost do Zoologicznego ogrodu Parku Regenta, poczem zaszczycił swoją obecnością obiad u Barona Brunnowa. W Poniedziałek, dnia 12-go (24-go) maja, Jego Wysokość odwiedził wystawę obrazów w Akademii Sztuk w Trafalgar-square, nowy gmach Parlamentu, Probstwo Westminster i Instytut Politechniczny, w którym się znajdują modele nowo wynalezionych machin. Tu zdjęte były portrety WIELKIEGO XIĘCIA i Oficerów Jego orszaku, za pomocą daguerotypu. Wieczorem Jego Wysokość znajdował się we francuzkim teatrze, w loży Królowej. Dnia 13-go (25-go) maja, WIELKI XIĄŻE jeździł do Greenwich, gdzie zwiedził szpital, szkołę morskich kadetów i obserwatorium. Najjaśniejsza Królowa, za powrotem swoim z Clermont, przyjmowała Jego Cesarzką Wysokość o godzinie 5-jej wieczorem. Po wyjściu z pałaca Królowej, Dostojny Podróżny udał się do Malbourough-House, dla odwiedzenia Królowej wdowy, a ztamąd do Xiężnej Kent. Wieczorem Jego Wysokość był na włoskiej operze i słuchał śpiewu Jenny Linds. Nazajutrz WIELKI XIĄŻE przyjmował odwiedziny Xiążąt Alberta i Leiningen, poczem był sam u Xięstwa Cambridge, Xiężnej Gloucester i Xiężniczki Zofii. O pół do 5-jej z południa, Jego Cesarzka Wysokość udał się w paradyim mundurze do Apsly House, dla odwiedzenia Xięcia Wellingtona, a potem, zmieniwszy odzienie, jeździł konno do Parku Regenta, dla zwiedzenia koszar 2-go półku gwardyi, którego ujeżdżalnia zamieniona została w bazar, urządzony przez znakomitsze damy angielskie na rzecz Irlandzkich ubogich. WIELKI XIĄŻE zakupił kilka przedmiotów u Margrabinii Londonderry, oraz u Lady: Clarricard, Elsberry, Jersey, Mount-Adgecombe i Commermir. Potem Jego Wysokość był na obiedzie u Królowej w pałacu Buckingham. Dnia 15-go (27) maja, WIELKI XIĄŻE, wraz z Xięciem Albertem, Xięciem Cambridge i jego synem Jerzym, oraz Wielkim Xięciem Następca Sasko Weimarskim i Xięciem Wellingtonem, znajdował się na placu Konnej Gwardyi, w czasie musztry oddziału gwardyi, z 900 ludzi złożonego, która się odbywała na cześć urodzin Królowej. Po skończeniu hymnu: *God save the Queen*, chór muzyki wojennej wykonał narodowy hymn Rossyjski: *Boże zachowaj Cesarza!* O pół do drugiej, Jego Cesarzka Wysokość, w mundurze konnej gwardyi, był obecny na zgromadzeniu (*drawing room*), które się odbyło we dworze z okoliczności obchodu dnia urodzin Królowej. Dnia tego, WIELKI XIĄŻE był na obiedzie w pałacu Buckingham, poczem towarzyszył Jej Królewskiej Mości do teatru Opery, gdzie po skończonym widowisku, trupa włoska odśpiewała hymn: *God save the Queen*, którego całe zgromadzenie, składające się przeszło z 2,000 widzów, wysłuchało powstawszy.“

— Wszystkie prawie gazety donosząc o śmierci O'Connella, zastanawiają się nad polityczną działalnością tego niepospolitego człowieka. *Times* i *Morning-Chronicle* mówią o nim w sposób zupełnie przeciwny, i tworzą przeto jakby dwa bieguny, między którymi obraca się sąd dzienników o O'Connelu. W gaz. *Times* piszą jak następuje: „Nagły kres półwiecznego narodowego ruchu (*agitation*), prawie niepostrzeżenie przechodzi w massie wypadków. Nikt nie pyta, co czynić będzie Irlandya? Śmierć O'Connella niema żadnego wpływu na przyszłość. Równoz jego śmiercią, znika też i jego dzieło. Cóż jest przyczyną tego? Już też nie ludzka ręka zdziałala tak cudowną przemianę? O'Connell nie był przwalony tryumfem swych przeciwników, ani też porażony interdyktem zwycięzkiego stronnictwa. Gwałtowne środki nie krępowały jego ducha, a prześladowanie nie odjęło mu sił jego. Opinia publiczna uroczystego sądu nad nim nie wydała. Nie był opuszczony od massy swoich zwolenników, ani utracił życzliwości swego ludu albo Kościoła. Żaden wypadek, żadna rewolucya, żadna niestałość rzeczy nie mogły spowodować tej nader ważnej przemiany. Jedyna przyczyna zawiera się w tém, iż „O'Connell przeżył swą wziętość i swoje potęgę.“ Umarł, zostawszy już bankrutem politycznym, Rolą się jego nie udała, nie

дуть и свое могущество. Онъ умеръ политическимъ банкротомъ. Игра его потеряна не отъ искусства его противниковъ, но отъ малодушія его собственныхъ плановъ, отъ пустоты и фальшивости его дѣла. Онъ былъ уже мертвъ для исторіи, прежде чѣмъ оставилъ берегъ Англіи. "Совсѣмъ иначе судить газета *the Morning-Chronicle*: „Ирландія можетъ почитать этотъ годъ бѣдственнымъ. Изнуренная голодомъ и заразою, она должна еще похоронить своего величайшаго человека. . . . О'Коннель, не смотря на проповѣданное имъ расторгненіе союза (*Repeal*), былъ вполне націоналенъ, принадлежалъ всему государству. Онъ не былъ чуждымъ для насъ. Англія, какъ и Ирландія, лишилась великаго мужа. Нетерпимость пусть кричитъ, что онъ жилъ бесполезно. Такіе люди никогда не живутъ тщетно. Дѣятельность О'Коннелла заключалась въ сообщеніи движенія всей Ирландіи. Это вспомогательное средство теперь потеряно для ирландскаго правительства, которое болѣе всего должно стараться о томъ, чтобы заступить мѣсто О'Коннелла." — Въ заключеніи *the Morning-Chronicle* совѣтуетъ правительству, перевезти бранные останки О'Коннелла въ Ирландію на казенномъ пароходѣ.

— Въ Дублинѣ получено третьяго дня извѣстіе о кончинѣ О'Коннелла, которое, какъ ожидается, не произвело никакого впечатлѣнія.

— вновь назначенный Ирландскимъ наместникомъ графъ Кларендонъ, пріѣхалъ третьяго дня въ Дублинъ, и, по совершеніи установленной присяги, тотчасъ вступилъ въ должность.

— Сообщенное извѣстіе, что 21 с. м., уполномоченные министры: французскій, испанскій и португальскій, подписали съ лордомъ Пальмерстономъ договоръ объ интервенціи въ Португаліи, подтверждается. Франція, Англія и Испанія положили отправить къ португальскимъ берегамъ свои корабли, дабы, въ случаѣ надобности, дѣйствовать вмѣстѣ съ флотомъ Королевы Дины Маріи. Сверхъ того, посланы будутъ изъ Испаніи сухопутныя войска, кои, по прошествіи двухъ мѣсяцевъ, или по окончаніи экспедиціи, должны будутъ непременно выступить изъ предѣловъ Португаліи. Договоръ объ этой интервенціи подписали: испанскій посланникъ, Г. Истурицъ, французскій уполномоченный, графъ Жарнакъ, лордъ Пальмерстонъ и португальскій посланникъ, баронъ Монкорво.

— Въ *Times* напечатано письмо изъ Оporto, написанное въ минуту отъѣзда послѣдняго парохода 20 с. м., которое не оставляетъ никакого сомнѣнія на счетъ неосновательности извѣстія о высадкѣ въ Португаліи Донъ Мигуэла. Капитанъ англійской яхты, на коемъ будто бы прібылъ Донъ Мигуэль, увѣрилъ честнымъ словомъ Опортскія власти, что онъ никогда не принималъ на свое судно сего принца.

— Съ мыса Доброй Надежды, отъ 28 Марта увѣдомляютъ, что сэръ Генри Поттингеръ не успѣлъ заключить договора съ начальникомъ Кафровъ Пато, и что по сему поводу, національная гвардія призвана къ оружію.

28 Мая.

Обѣ палаты парламента приступили сегодня къ своимъ занятіямъ, послѣ праздника с. шестивъ Св. Духа, и обѣ требовали отъ министровъ поясненія по португальскому дѣлу. Въ верхней палатѣ лордъ Брумъ спросилъ: могутъ ли министры представить конвенцію или другой документъ, состоявшійся между Англіею, Франціею и Испаніею, по означенному дѣлу. Лордъ Лансдоунъ обѣщалъ на это отвѣчать въ слѣдующій Понедѣльникъ. Въ нижней палатѣ Г. Юмъ потребовалъ отъ министерства сообщенія инструкцій, данныхъ англійскимъ агентамъ въ Португаліи. Лордъ Джонъ Россель отказалъ въ томъ, объявивъ, что акты сии будутъ имъ представлены въ свое время. Г. Юмъ не удовольствовался этимъ, и пожелалъ знать, действительно ли полковнику Вильде дана инструкція для приведенія въ исполненіе понудительныхъ мѣръ, въ случаѣ если бы Junta въ Порто не хотѣла принять предложенныхъ условий. На это первый министръ сказалъ, что между французскимъ, испанскимъ, англійскимъ и португальскимъ кабинетами состоялся договоръ, о прекращеніи мятежа въ этой послѣдней странѣ.

— Въ *Times* полагаютъ, что парламента въ концѣ слѣдующаго мѣсяца будетъ распущенъ. Новыя палаты будутъ созваны осенью.

— Билль относительно сокращенія службы въ арміи, прочитанъ былъ въ верхней палатѣ въ третій разъ и принятъ.

— черезъ зрѣчность его противниковъ, але przez błahość własnych jego planów, przez czezość i falszywość popieranęj przezeń sprawy. Przed opuszczeniem jeszcze brzegów Anglii, był on już umarłym dla historyi. "Wcale inaczej sądzi gazeta *Morning-Chronicle*: „Rok ten dla Irlandyi jest rokiem klęsk najdotkliwszych. Uciśniona głodem i znękana zarazą, musi jeszcze pogrzebać największego swego człowieka... O'Connell, pomimo zapowiedzianego przezeń zerwania Unii (*Repeal*), był w zupełności narodowym, i należał do całego kraju. Nie był on obcym dla nas. Anglia, wspólnie z Irlandyą, straciła w nim wielkiego męża. Napróżno woła nietolerancya, iż O'Connell był bez pożytku dla kraju. Tacy mężowie nigdy nie żyją napróżno. Czynnosc O'Connella widzimy w nadaniu ruchu całej Irlandyi. Posilkujący ten środek został teraz stracony dla rządu Irlandzkiego, który przedewszystkiem powinien starać się o to, ażeby mógł kim zastąpić miejsce O'Connella." Kończąc ten artykuł, *Morning-Chronicle* radzi, ażeby rząd sprowadził do Irlandyi zwłoki O'Connella na rządowym parostatku.

— Do Dublina nadeszła onegdaj wiadomość o śmierci O'Connella, która, że była spodziewana, nie sprawiła wielkiego wrażenia.

— Nowo mianowany Lord-namiestnik Irlandyi, Hr. Clarendon, przybył zawczoraj do Dublina i objął natychmiast urzędowanie, wykonawszy wprzód przysięgę, prawem przepisaną.

— Potwierdza się, że d. 21 b. m. pełnomocni Ministrowie: Francyi, Hiszpanii i Portugalii zawarli z Lordem Palmerstonem układ względem interwencyi w Portugalii. Francya, Anglia i Hiszpania mają wysłać swoje floty ku brzegom Portugalskim, gdzie, w razie potrzeby, wspólnie z flotą Królowej Diny Marji działać będą. Prócz tego, Hiszpania wysłać wojska lądowe, które, po dwóch miesiącach, lub po dopiętym celu wyprawy, obowiązane są natychmiast opuścić Portugaliją. Protokół téj interwencyi podpisany został przez Posła hiszpańskiego P. Xawerogo Isturiz, francuzkiego, Hr. Jarnac, Lorda Palmerstona i Posła Portugalskiego Barona Moncorvo.

— *Times* ogłasza list z Oporto, napisany w chwili odejścia ostatniego parostatku d. 20 b. m., który nie pozostawia żadnej wątpliwości o falszywości nowiny dotyczącej wylądowania w Portugalii Don Miguela. Kapitan jachtu angielskiego, na którym Don Miguel miał przybyć, zaręczył na słowo honoru władzom w Oporto, że nie przyjmował nigdy na swój okręt tego Xięcia.

— Donoszą z przyładka Dobrej Nadziei, z dnia 28 marca, że Sir Henryk Pottinger nie zawarł układów z naczelnikiem Kafrow Pato, i że z tego powodu powołano znowu do broni gwardyą narodową.

Dnia 28 maja.

Obie Izby parlamentowe rozpoczęły dzisiaj swoje obrady po feryach świątecznych i w obu żądano od Ministrów wyjaśnienia sprawy Portugalskiej. W Izbie Wyższej zapytał Lord Brougham: czy Ministrowie mogą jej złożyć konwencyę, lub jaki inny dokument, zawarty między Anglią, Francją i Hiszpanią, w sprawie Królowej Portugalskiej? Lord Lansdowne odrzekł na to: że w przyszły Poniedziałek odpowiedź swoją udzieli. W Izbie Niższej zadał pytanie P. Hume: czy gabinet może zawiadomić Izbę o instrukcyach, udzielonych ajentom angielskim w Portugalii? Lord John Russell dał na to odmowną odpowiedź, oświadczając, że papiery pomienione złoży w swoim czasie. P. Hume nie przestał na téj odpowiedzi, i żądał wiedzieć: czy istotnie Półkownik Wyldo otrzymał instrukcyę do użycia środków przymusu, w razie gdyby Junta w Oporto nie chciała przyjąć podanych warunków? Odrzekł mu na to piérwszy Minister, że między gabinetami: francuzkim, hiszpańskim, angielskim i portugalskim zaszły układy, w celu usmierzenia powstania w tym ostatnim kraju.

— *Times* mniema, że parlament jeszcze przed końcem przyszłego miesiąca rozwiązany będzie. Nowy zaś parlament zwołany ma być w jesieni.

— Bil względem skrócenia służby w wojsku, został ponownie raz trzeci w Izbie Wyższej odczytany i przyjęty.

— Вице-адмиралъ графъ Дундональдъ (лордъ Ко-
кренъ) пожалованъ кавалеромъ ордена Бани; это слу-
жить подтвержденіемъ извѣстія о возвращеніи ему
прежней должности.

— Въ Государственной газетѣ напечатаны допол-
нительныя статьи къ статуту ордена Бани, по силѣ
коихъ, орденъ сей, кромѣ Короля и гротмейстера, по-
лучать 952 лица, раздѣленныя на три разряда: кавалеровъ
большаго креста, командоровъ и кавалеровъ. Онъ
будетъ жалуемъ какъ за военные, такъ и за гражданскіе
подвиги. Принцъ Альбертъ наименованъ грот-
мейстеромъ.

— Въ той же газетѣ сообщаютъ изъ Дублина отъ
25-го Мая, что тамошній репидерскій союзъ, полу-
чивъ извѣстіе о кончинѣ О'Коннелля отерочилъ свое
собраніе до слѣдующаго дня; общество сіе намѣрено
издать къ ирландскому народу адресъ съ изъявленіемъ
соболезнованія, и объявить въ немъ, что дѣйствіе его
будетъ продолжаться по прежнему, и по тѣмъ же пра-
виламъ, которыя ему указалъ основатель оного, О'Кон-
нелль. Советъ общины, въ изъявленіе уваженія къ па-
мяти О'Коннелля, отерочилъ свои засѣданія на три не-
дѣли.

— Англійское правительство, во вниманіе къ отлич-
ному состоянію здоровья на Востокѣ, въ Турціи, Егип-
тѣ и Сиріи, предписало впредь до новаго постано-
вленія уничтожить карантинный законъ для всѣхъ ко-
раблей и ихъ грузовъ, приходящихъ изъ гаваней по-
именованныхъ выше странъ.

Испанія.

Мадридъ, 20 Мая.

Въ *Tiempo*, въ видѣ оффиціального извѣстія
напечатано, что министры, по важнымъ обстоятель-
ствамъ, пренятившимъ имъ управлять дѣлами, рѣ-
шились отказаться отъ своихъ должностей, коль ско-
ро пренятія сіи не будутъ устранины. Это отно-
сится къ несогласію между Королемъ и Королевою,
которое день ото-дня становится явнѣе.

— Министръ финансовъ Г. Саламанка отправился
третьяго дня, по порученію своихъ товарищей, изъ
Аранжуеса въ Прадо, дабы представить Королю, что-
бы онъ переѣхалъ на жительство въ мѣстопробываніе
Королевы, и сдѣлалъ первый шагъ къ примиренію.
Король не изъявилъ желанія воспользоваться этимъ
советомъ, и, какъ говорятъ, помышляетъ о разводѣ.
Носится также слухъ, что Королева намѣрена отрече-
ся отъ престола въ пользу своей сестры. Навѣрное
можно сказать, что французскій посланникъ живетъ
въ тѣсныхъ сношеніяхъ съ Г. Саламанкою, и напротивъ
того всячески старается избѣгать предѣдателя мини-
стровъ Г. Пачеко.

— Королева пригласила на сяхъ дилъ къ обѣд-
ному столу всѣхъ офицеровъ гарнизона въ Аранжуэ-
сѣ, и объявила имъ, что вскорѣ произведетъ смотръ,
на который прибудетъ верхомъ, въ фельдмаршальскомъ
мундирѣ.

— Г. Гуэль, который имѣлъ быть отправленъ въ
Кубу, по приказанію Королевы, получилъ свободу.

— Третьяго дня прибылъ сюда изъ своего изгнанія
генералъ Родиль. Ожидаютъ также здѣсь генерала Но-
гуэраса, по приказанію котораго разстрѣляна мать
Кабреры.

— 500 Португальцевъ, которые бѣжали въ Испа-
нію отъ пресѣдовавшихъ ихъ инургентовъ, были въ
Алкамицѣсѣ обезоружены и 14 числа должны были
прибыть въ Замору. Генералъ Конча, по видимому,
не желаетъ лавровъ, которые онъ могъ бы пожнать въ
Португаліи; подъ предлогомъ болѣзни, онъ постоянно
пребываетъ въ Мадридѣ, не думая отправляться за гра-
ницу, для принятія команды надъ наблюдательнымъ
корпусомъ.

22 Мая.

Уже дважды Королева въ Аранжуэсѣ подвергала
жизнь свою опасности. Въ то время, когда она ѣхала
по берегу Тага въ экипажѣ, заложеномъ четверкою
лошадей, которыми сама правила, двѣ переднія ло-
шади печально бросились въ сторону и опрокинули бы
экипажъ въ рѣку, если бы ѣхавшій подлѣ лакей не
удержалъ лошадей. На другой день Королева переѣ-
хала въ своемъ кабриолетѣ чрезъ лежавшее на дорогѣ
бревно съ такою быстротою, что въ ея экипажѣ изло-
малось колесо. Къ счастью Королева осталась невре-
дима.

— Министерствомъ, желая деликатнымъ образомъ у-
странить генерала Сerrano изъ дворца, предложило ему

— Vice-Admiral Hr. Dundonald (Cochrane) mianowa-
ny został kawalerem wielkiego krzyża orderu Łaziennego;
co potwierdza dawniejszą wiadomość, że tenże do swego
stopnia przywrócony został.

— Gazeta rządowa ogłosiła kilka nowych dodatków do
statutu orderu Łaziennego. Order pomieniony, pod
przewodnictwem Króla i Wielkiego Mistra liczyć będzie
952 członków, podzielonych na trzy klasy, to jest: ka-
walerów wielkiego krzyża, komandorów i kawalerów; mo-
że zaś być zarówno udzielany cywilnym jako i wojsko-
wym. Xiążę Albert mianowany został wielkim mi-
strzem.

— *Times* donosi z Dublina pod dniem 25 maja, że ta-
meczny Związek repealski, po otrzymaniu wiadomości o
zgonie O'Connella, odroczył swoje zgromadzenie z dnia
dzisiejszego na jutro; chce on wydać do ludu Irlandzkiego
adres ubolewania oraz oświadczyć w nim, że działalność
Związku trwać będzie nadal podług tych samych przepi-
sów, jakie mu wskazał za prawidło twórcy jego O'Connell.
Rada gminna, dla uczczenia pamięci O'Connella, odroczy-
ła posiedzenia swoje od dziś za trzy tygodnie.

— Rząd angielski wzięwszy pod uwagę doskonały stan
zdrowia na Wschodzie, w Turcyi, w Egipcie i Syrii, kazał
znieść aż do nowych rozkazów prawa kwarantany dla wszy-
stkich okrętów i ich ładunków, przybywających z portów
wyżej wymienionych krajów.

Hiszpania.

Madryt, 20 maja.

Tiempo ogłasza za rzecz urzędową, że Ministrowie
znajdując ważne w zarządzie przeszkody, postanowili zło-
żyć urządowanie, jeżeli te usunięte nie będą. Jest tu
mowa o nieporozumieniach między Królową a Królem,
które coraz się jawniejsz okazują.

— Minister skarbu, P. Salamanca, udał się onegdaj, z
poleceniem od swoich kolegów, z Aranjuез do Prado, w celu
prełożenia Królowi, iżby sobie obrał mieszkanie w tém
miejscu, gdzie i Królowa przebywa, i poczynił kroki do po-
jednania się. Król jednak nie okazał bynajmniej chęci do
korzystania z téj rady, i jak mówią, zamysła o rozwodzie.
Krąży także pogłoski, że Monarchini chce złożyć koronę
na rzecz swojej siostry; z pewnością zaś utrzymywać
można, że Poseł francuzki w ścisłych żyje stosunkach
z P. Salamanca, a najmocniejsz unika Prezesa Ministrów, P.
Pacheco.

— Królowa zaprosiła przed kilku dniami na obiad
wszystkich oficerów załogi Aranjuез, przyczém oświadczy-
ła im, że niebawem odhwywać ma przegląd, na którym
znajdować się będzie konuo, w mundurze feldmarszałka.

— P. Guél, który miał być odwieziony do Kuby, z roz-
kazu Królowej na wolność wypuszczony został.

— Jenerał Rodil przybył tu onegdaj z wygnania swego.
Także spodziewany tu jest Jenerał Nogueras, który matkę
Cabrery rozstrzelać kazał.

— Owi 500 Portugalczyków, którzy schronili się do
Hiszpanii przed ścigającymi ich powstańcami, zostali w
Alcamices rozbrojeni i dnia 14 mieli przybyć do Zamory.
Jenerał Concha nie zdaje się być chrywym na wawrzyny,
jakięby mógł w Portugalii zebrać, gdyż pod pozorem sła-
bości siedzi ciągle w Madrycie, nie myśląc udać się na gra-
nicę, dla objęcia dowództwa nad korpusem obserwacyjnym.

Dnia 22 maja.

Królowa już po dwakroć naraziła w Aranjuез życie
na niebezpieczeństwo. Raz gdy się powozila sama cztero-
konnym pojazdem nad brzegiem Tagu, przednie konie po-
skoczyły na bok i byłyby powóz w rzekę wrzuciły, gdyby
jadący z boku lakaj nie był ich wstrzymał. Nazajutrz prze-
jeżdżała w swoim kabryolecie obok leżącego przy drodze
kłosa z takim pędem, że się koło złamało i powóz się prze-
wrócił. Szczęściem Królowa nie doznała żadnego
szwanku.

— Ministrowie chcąc delikatnym sposobem usunąć Je-
nerala Serrano z pałacu, ofiarowali mu posadę Jenerał-

должность генерал-капитана острова Кубы; но Сerrano объявил, что здоровье его не вынесет тамошнего климата, и что он предпочитает провести прекрасное время года в Аранжуэс. Прогрессисты, пользуясь этим желанием министров назначить для генерала Сerrano важное место, представили Королеву, в отсутствие министров, что генерал сей был бы способен занять пост военного министра, и вместе с Гр. Олазагою, Мендизабалем и другими прогрессистами, мог бы войти в состав нового кабинета. В следствие сего, третьего дня поговаривали даже, что Королева в самом деле рѣшилась образовать новое министерство. Но модерадосы, по сообщаніи съ молодыми генералами, отправили депутатамъ въ Аранжуэс младшаго генерала Кончу, который от имени своихъ товарищей объявилъ Королеву, что они не могутъ ручаться за вѣрность армии въ такомъ случаѣ, если будетъ составлено прогрессистское министерство. В следствие сего Королева отказалась отъ своего предположенія. — Англійскій посланникъ внезапно заболѣлъ мигренью, а министры успокоиваются послѣ опасенія на счетъ угрожаваго кризиса.

— Слышно, что Королева подписала уже декретъ, возвращающій Эспартерю все его достоинства и званія.

25 Мая.

Вчера Королева возвратилась во дворецъ вместе со всеми министрами, изъ Аранжуэса. Король все еще живетъ въ Пардо, гдѣ занимается охотою и биллиардною игрою. Генералъ Сerrano прибылъ за нѣсколько часовъ до возвращенія Королевы.

— Разнесся слухъ, что Сарагосскій гарнизонъ объявилъ себя противъ правительства, и что герцогиня Монпансье провозглашена тамъ испанскою Королевою.

— Мы имѣемъ извѣстія изъ Лиссабона отъ 18 Мая. Наканунъ этого дня, Са-да-Бандейра уведомила графа Вингазса, что срокъ перемирія, заключеннаго при посредничествѣ англійскаго полковника Вейльда, оканчивается чрезъ двадцать четыре часа. Опортская юнта постоянно отказывалась принять предложенную конвенцію съ правительствомъ, а между тѣмъ получено извѣстіе, что Мадера, Терсейра и Ангола присоединились къ возмущенію. 17-го, мятежники обстрѣливали, на сѣверѣ Португаліи, крѣпость Валенсу, лежащую на Мишо, противъ испанской пограничной крѣпости Туи.

Барселона, 20 Мая.

Казнь Тристаны въ Сольсонѣ, которую за 10 предъ симъ дѣтъ приказалъ онъ поджечь, совершилась при многочисленномъ стеченіи народа. Тристанъ, который во время долговременной междоусобной войны, съ 1833 по 1840 годъ, не пощадилъ никогда ни одного непріятеля, и по повелѣнію коего разстрѣляно по крайней мѣрѣ 1,200 человекъ, умеръ какъ трусъ; съ разстроеннымъ духомъ, дрожащаго всемъ тѣломъ, должно было его болѣе нести, чѣмъ вести на мѣсто казни. Онъ родился въ Ардеболѣ и жилъ 53 года; воспитывался въ Сольсонѣ, и въ 1822 году посвященъ былъ въ духовный санъ. Вскорѣ послѣ этого произошли извѣстныя событія въ Испаніи. Тристанъ объявилъ себя въ пользу самодержавія Короля и собралъ роялистскій корпусъ волонтеровъ. За свои заслуги Королемъ Фердинандомъ возведенъ онъ былъ, въ чинъ капитана, полковника, потомъ бригаднаго генерала, а наконецъ, при окончаніи войны, пожалованъ былъ жиронокскимъ каноникомъ; но сіе послѣднее званіе совершенно не соответствовало его духу; онъ чаще пребывалъ на охотѣ, чѣмъ въ церкви и капитулѣ. Въ 1843 году снова взялся онъ за оружіе и безжалостно преслѣдовалъ христіановъ. Все захватываемыя имъ офицеры и солдаты были безъ исключенія разстрѣливаемы; если же попадались въ его руки помѣщики или другія невоенныя лица, то онъ приказывалъ обливать горлачую смолкою имъ головы и такъ отпускалъ ихъ на родину.

— Другой карлистскій начальникъ, Лосъ-де-Эролесъ, взятъ былъ въ деревенскомъ домѣ; при нападеніи онъ храбро защищался, и такъ какъ не хотѣлъ сдаться, то его застрѣлили. Также захвачены и разстрѣляны, ворвавшіеся въ Каталонію изъ Франціи, Патеръ Хозе Росель и комендантъ Валеріо Рока.

— Генералъ Павія обнародовалъ амнистію, для всѣхъ Карлистовъ, которые явятся въ продолженіе восьми дней.

него Капитана wyspy Kubat; ale Serrano oświadczył, że klimatu tamecznego nie zniosłoby jego zdrowie, i że woli piękną porę roku przepędzić w Aranjuéz. Progresisci, korzystając z tej chęci Ministrów przeznaczenia Jenerałowi Serrano świetnego stanowiska, przedstawili Królowej, podczas nieobecności Ministrów, że Jenerał Serrano byłby zdolny na Ministra wojny, i wspólnie z panami Olozaga, Mendizabal i innymi progressistami mógłby utworzyć nowy gabinet. Jakoż onegdaj głoŝono, że Królowa postanowiła utworzyć nowe ministerstwo. Ale moderadzi, po naradzeniu się z młodemi Jenerałami, wysłali w deputacyi do Aranjuéz młodszego Jenerała Concha, który w imieniu kolegów swoich oświadczył Królowej, że nie mogą ręczyć za wierzność armii, jeżeli utworzone będzie progressistowskie Ministerstwo. W skutku tego Królowa zaniechała podobnej myśli — Posel angielski dostał gwałtownej migreny, a Ministrowie odpoczywają po obawie przebytego przesilenia.

— Słychać, że Królowa podpisała już dekret, przywracający Эспартеремu wszystkie jego stopnie i tytuły.

Dnia 25 maja

Wczoraj, wróciła Królowa do Madrytu, a z nią razem przybyli wszyscy Ministrowie z Aranjuéz. Król bawi ciągle w Pardo, gdzie się zajmuje polowaniem na króliki i grą w billard. Jenerał Serrano przybył na kilka godzin przed Królową.

— Rozeszła się wieść, że załoga Saragossy ogłosiła się przeciwko rządowi, i że Xiężnę Montpensier obwołała Królową hiszpańską. Wiadomość ta jest niepewną.

— Mamy tu wiadomości z Lizbony, dochodzące do d 18 b. m. W wigilię dnia tego, Sa-da-Bandeira kazał uwiadomić Hrabiego Vinhaes, że zawieszenie broni, zawarte za pośrednictwem angielskiego Polkownika Wylda, upływa za 24 godzin. Junta Oportska wzbrałania się ciągle przystąpić do zaproponowanego układu, zwłaszcza gdy w tymże czasie otrzymała wiadomość o przyłączeniu się do powstania Madeiry, Terceiry i Angoli. Dnia 17 bombardowali powstańcy warownię Val-nza, w północnej Portugalii, leżącą naprzeciwko hiszpańskiej twierdzy pogranicznej Tuu, nad rzeką Minho.

Barcelona, 20 maja.

Stracenie Tristanego w Solsonie, którą niegdyś przed 10 laty podpalić kazał, odbyło się przy ogromnym zbiegowisku ludu. Triстанъ, który podczas długoletniej wojny domowej; od 1833 do 1840 roku, nigdy żadnego nie ulaskawił nieprzyjaciela, na którego rozkaz przynajmniej 1,200 ludzi zostało rozstrzelanych, umarł jak tchórz; zupełnie zgubionego, drżącego na całym ciełe, musiano więcej nieść niż prowadzić na miejsce stracenia. Urodził się on w Ardebol i żył lat 53; nauki pobierał w Solsonie, a w r. 1822 otrzymał święcenie kapłańskie. Atoli wkrótce potem wybuchły wiadome wypadki w Hiszpanii; Triстанъ ogłosił się za Królem absolutnym i zebrał rоялистowski корпус ochotników. Z powodu czynnych swoich usług, mianowany został przez Króla Ferdynanda kolejno kapitanem, Polkownikiem, potem Jenerałem brygady, a w końcu wojny Kanonikiem w Girona. Ale ta ostatnia posada wcale nie była dla niego stosowną; więcej przebywał na polowaniu, niż w kościele i kapitułе. W r. 1833 wziął się znów do broni i wypowiedział krwawą wojnę hriŝtynistom. Wszyscy ujęci przez niego oficerowie i żołnierze zostali bez wyjątku rozstrzelani, jeżeli zaś dostali się w jego ręce obywatele lub inne osoby cywilne, kazał im wrzacać smolą głowy oblewać i tak do domu odsyłał. Od r. 1840 do 1846 żył ukrywany przez swych stronników w górach Ardebol.

— Los De Eroles, drugi naczelnik Karlistowski, napadnięty w domu wiejskim, bronil się mężnie, a gdy się poddać nie chciał, został zastrzelony. Podobnież pleban Jose Rosel i komendant Valerio Roca, którzy z Francyi wtargnęli do Katalonii, zostali ujęci i rozstrzelani.

— Jenerał Pavія ogłosił amnestją dla wszystkich Karlistów, którzy się stawie będą w przeciągu dni ośmiu.

ПЕРСИЯ.

Багдадъ, 12 Марта.

По известіямъ изъ Тегерана, въ эту столицу постоянно прибываютъ батальоны пѣхоты и отряды конницы персидской, и уже собралось нѣсколько дивизій войска разнаго оружія. Къ 21-му Марта соберется туда весь корпусъ, назначенный для военной экспедиціи. Впрочемъ черезъ нѣсколько дней, корпусъ, образующій авангардъ, и состоящій изъ 12,000 человекъ, выступитъ къ Корассану подъ начальствомъ брата персидскаго Шаха, Гамзея - Мурзы; другой корпусъ, съ тяжелою артиллеріею вкормъ отправится въ слѣдъ за авангардомъ; вообще полагають, что персидскій Шахъ будетъ лично командовать войсками. — Туркоманы, поселившіеся на восточной сторонѣ Каспійскаго моря, предприняли, въ прошедшемъ мѣсяцѣ, наступательное движеніе. Эти племена для Персіи — тоже самое, что Курды для Турціи; прешествуя миру, они безпрестанно беспокоятъ Персію. Но Туркоманы будутъ вкормъ достойно наказаны, ибо, по видимому, нѣтъ сомнѣнія въ томъ, что эта военная экспедиція направлена противъ нихъ; можетъ быть, что эта же экспедиція двинется далѣе къ Бухарѣ и Хивѣ, если ханы сихъ городовъ не выдадутъ персидскихъ плѣнниковъ, коихъ доньи содержатъ у себя. Предположеніе, что экспедиція сія назначена была на востокъ, возникло отъ того, что недавно прибыли въ Тегеранъ трое Афганистанцевъ, а именно одинъ изъ Кабула, другой изъ Кандагара а третій изъ Герата; но прибытіе ихъ въ столицу, имѣетъ только цѣлю вопросъ заключенія болѣе тѣснаго союза между Персіею и странами, отправившими ихъ въ качествѣ депутатовъ. Прибытіе ихъ внушило нѣкоторыя опасенія дипломатикѣ, которая потребовала даже отъ персидскаго правительства объясненія въ этомъ отношеній. Персидское правительство увѣрило своихъ могущественныхъ союзниковъ, что при этомъ случаѣ оно не намѣрено переменять положенія дѣлъ въ центральной Азій, но хотеть только обезопасить свои границы со стороны Туркестана. И въ самомъ дѣлѣ, все, по видимому, подтверждаетъ истину сего. Однако эти обстоятельство, а равно нѣсколько продолжительныя совѣщанія въ Эрзерумѣ, показали англическому посланнику въ Тегеранѣ столь важными, что онъ рѣшился отсрочить свой выѣздъ въ Европу, куда, по дозволенію своего правительства, даннаго ему еще за годъ предъ симъ, собирався уже было ѣхать.

— Изъ Персіи сообщаютъ, что въ Персидскомъ вѣстечкѣ Кой, недавно скончался принцъ Мурадъ-Али, 85-й сынъ персидскаго Шаха, Фети-Али, который имѣлъ 104 дѣтей, изъ коихъ еще въ живыхъ 39.

СВЪ. АМЕР. СОЕД. ШТАТЫ.

Въ Нью-Йорскихъ газетахъ, отъ 30 Апрѣля сообщаютъ известіе, что вся американская армія подъ начальствомъ генерала Скотта, приближается къ столицѣ Мексики. Мексиканцы хотѣли сначала оказывать сопротивленіе на такъ называемомъ *Puente nacional* (національномъ мосту), но оставили сію позицію и заняли другую при Халацѣ, гдѣ вѣрно произойдетъ важная битва. Слышно, что Сантана выступилъ туда, послѣ усмиренія столицы, рѣшившись вести самую упорную войну. Носятся слухи, требующіе подтвержденія, будто бы слишкомъ 2,000 американскихъ солдатъ заболѣло въ Веракрузѣ желтухою и кровавымъ поносомъ. Замокъ Санъ-Жанъ д'Уллоа имѣли обратить въ лазаретъ. Генералъ Тайлоръ остановился въ 4 хъ английскихъ миляхъ передъ Монтереемъ, а генералъ Вулъ съ отрядомъ въ 5,000 чел. при Буэна-Вистѣ. Говорили, что мексиканскій генералъ Урреа находится съ 2,000 чел. и съ корпусомъ артиллеріи при Линаресѣ. Городъ Алварардо перешелъ дѣйствительно, безъ всякаго сопротивленія въ руки Американцевъ. Коммодоръ Перри отправился со всею флотомъ изъ Вера-Круза, для овладѣнія всеми торговыми городами при мексиканскомъ заливѣ. Тлякотальпа, прекрасная гавань къ югу отъ Алварардо, была уже взята.

ПЕРСИЯ.

Багдадъ, 12 марта.

Ведлугъ doniesien z Teheranu, Źciągaję się ciągło do tѣj stolicy bataliony piechoty i konnicy perskiej, i już kilka dywizji wojska wszelkiej broni jest zebranych. Do 21 marca będą już tam zgromadzeni cały korpus, do wyprawy wojennej przeznaczony. Zresztą za kilka już dni korpus stanowiący straź przednią, z 12 000 żołnierza, wyruszy ku Korassan, pod dowództwem Hamzeh Mirzy, brata Szacha perskiego; drugi korpus, mający przy sobie ciężką artylerię, uda się wkrótce za tą przednią straź. Nie wiadomo jeszcze, kto obejmie naczelné dowództwo nad całej tѣj wyprawy; utrzymują powszechnie, że sam Szach perski stanie na czele swego wojska. — Turkomani, od wschodniej strony Kaspijskiego morza osiadli, przedsięwzięli w przeszłym miesiącu ruch zaczepny. Te plemiona są tѣm dla Persji, czѣm Kurdowie dla Turcji; ustawnie zaburzaję pokój, sprawiają Persji ustawiczny kłopot. Wkrótce jednakże będą należycie skarceni, zdaje się bowiem nie wątpliwą rzeczą, że terażniejsza wyprawa wojenna przeciw nim jest wymierzona; być atoli może, że taż wyprawa posunie się dalej do Buchary i Chiwy, jeżeli Chauowie tych miast wzbraniłi się wydać jeńców perskich, których dotąd u siebie zatrzymują. Domysły, iż cel tѣj wojennej wyprawy wymierzony był bardziej na wschód, wynikły ztąd, iż niedawno przybyli do Teheranu trzej wysłańcy z kraju Afghanów, mianowicie jeden z Kabulu, drugi z Kandaharu, a trzeci z Heratu; atoli przybycie ich do stolicy zdaje się mieć na celu tylko kwestją ściślejszego przymierza między Persją a państwami, które ich w deputacji wysłały. Z tѣm wszystkim przybycie ich nabawiło niespokojności dyplomacyę tutejszą, która nawet zażądała od rządu perskiego objaśnień w tѣj mierze. Rząd perski zapewnił swych potężnych sprzymierzeńców, że najmniej na celu zmieniać stanu rzeczy w Azji środkowej, lecz idzie mu tylko o to, aby granice swoje od Turkestanu zabezpieczyć. I w samej rzeczy wszystko zdaje się mówić zatѣm, że nie inny jest cel tѣj wyprawy. Jednakże te okoliczności, równie jak i przydłuższe konferencye w Erzerum, wydały się angielskiemu Ambasadorowi w Teheranie tak ważną rzeczą, że postanowił odwlec wyjazd swój do Europy, dokąd na mocy pozwolenia swego rządu (od roku mu udzielonego) już się był wybierał.

— Dowiadujemy się z Persji, że w miasteczku perskiem Koi, umarł niedawno Xięże Murad-Ali, 85-ty syn Szacha perskiego Fethi-Alego, który miał 104 dzieci, a z tych jeszcze żyje 39.

STANY-ZJEDNOCZONE AMERYKI PÓŃNOCNÉJ.

Gazety New-Yorkskie z d. 30 kwietnia zawierają z Veracruz tę wiadomość, że cała amerykańska armia, pod rozkazami Jenerala Scott, jest w pochodzie ku stolicy Meksyku. Meksykanie chcieli z początku stawić opór na tak zwanym *Puente nacional* (moście narodowym), ale opuścili to stanowisko dla rozłożenia się pod Jalapę, gdzie podobno do ważnej przyjdzie rozprawy. Słychać, że Santa Anna wyruszył tam po uspokojeniu stolicy, z większem niż przedtѣm postanowieniem prowadzenia zaciętej wojny. Nie zaręczone pogłoski donoszą, że więcej niż 2,000 amerykańskich żołnierzy zachorowało w Veracruz na żółtaczkę i dysenterję. Zamek San Juan d'Ulloa miano na szpital obrócić. Jenerał Taylor stał o 4 mil angielskie przed Monterey; Jenerał Wool w 5,000 ludzi pod Buena Vista. Mówiono, że Meksykański Jenerał Urrea stoi we 2,000 ludzi i z korpusem artylerji pod Linares. Miasto Alvarado wpadło istotnie, i to bez żadnego oporu, w ręce Amerykanów. Kommodor Perry popłynął z całą flotą z Veracruz dla zabrania wszystkich portowych miast przy zatoce Meksykańskiej; Tlakotalpa, piękny port na południe od Alvarado, był już wzięty.